

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การศึกษาพระปริยัติธรรม

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ.พ. ๑๐๓/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาพระปริยัติธรรม

๑.๒ เหตุผล

โดยที่โบราณราชประเพณี สถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา ของชาติมาโดยตลอด ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอันเป็นส่วนเฉพาะของ การศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีจากภาครัฐ และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๓๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑.๓.๑ บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

“การศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า การศึกษาหลักสูตรทางพระพุทธศาสนา ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

“วัด” หมายความว่า วัดตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“สถานศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือโรงเรียน

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

“**สำนักเรียน**” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ที่มหาเถรสมาคมประกาศจัดตั้ง

“**สำนักศาสนศึกษา**” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ไม่ว่าจะจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียน สำนักศาสนศึกษาวัด สำนักศาสนศึกษาประจำตำบล หรือสำนักศาสนศึกษาประจำอำเภอ

“**โรงเรียน**” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“**สำนักงาน**” หมายความว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“**ผู้อำนวยการ**” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“**คณะกรรมการ**” หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

๑.๓.๒ กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ (ร่างมาตรา ๕)

๑.๓.๓ กำหนดให้การศึกษาพระปริยัติธรรม มี ๓ แผนก คือ การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง และการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (ร่างมาตรา ๖)

๑.๓.๔ กำหนดให้เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เสนอต่อมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๗)

๑.๓.๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการรูปหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๖ รูปหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม (ร่างมาตรา ๘)

๑.๓.๖ กำหนดให้ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๖ รูปหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (ร่างมาตรา ๙)

๑.๓.๗ กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ (ร่างมาตรา ๑๐)

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓.๘ กำหนดให้ในกรณีที่ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึง ๙๐ วันจะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๑.๓.๙ กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม (ร่างมาตรา ๑๒)

๑.๓.๑๐ กำหนดให้การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม (ร่างมาตรา ๑๓)

๑.๓.๑๑ กำหนดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริมสนับสนุน ประสานงานการศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ มีหน้าที่ด้านงานธุรการและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติและปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๔)

๑.๓.๑๒ กำหนดให้ในการบริหารงานการศึกษาพระปริยัติธรรมตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓) ให้มีแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แล้วแต่กรณี ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแผนก (ร่างมาตรา ๑๕)

๑.๓.๑๓ กำหนดให้วัดมีสิทธิจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมกำหนด (ร่างมาตรา ๑๖)

๑.๓.๑๔ กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เช่น เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคมไทย และมีความรู้และทักษะในวิชาการทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๗)

๑.๓.๑๕ กำหนดให้ในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมมีผู้ปฏิบัติงาน ๒ ประเภท คือ ประเภทผู้ปฏิบัติงานสอน กับประเภทผู้สนับสนุนการศึกษา (ร่างมาตรา ๑๘)

๑.๓.๑๖ กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง (ร่างมาตรา ๑๙)

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓.๑๗ กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมกำหนด (ร่างมาตรา ๒๐)

๑.๓.๑๘ กำหนดให้การศึกษาพระปริยัติธรรมที่ได้จัดให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่า ซึ่งได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร่างมาตรา ๒๑)

๑.๓.๑๙ กำหนดให้ผู้เรียนที่พ้นการศึกษาภาคบังคับซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง และแผนกบาลีสานามหลวง มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้ แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และแผนกบาลีสานามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร่างมาตรา ๒๒)

๑.๓.๒๐ กำหนดให้การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จัดให้แก่พระภิกษุ และสามเณรเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๒๓)

๑.๓.๒๑ กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรม และแผนกบาลีสานามหลวง ชั้นเปรียญธรรมเก้าประโยค มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรี เรียกว่า “เปรียญธรรมเก้าประโยค” ใช้อักษรย่อว่า “ป.ธ. ๙” (ร่างมาตรา ๒๔)

๑.๓.๒๒ กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมมีอำนาจให้ประกาศนียบัตร ปริญญา และหนังสือรับรองการศึกษาหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

๑.๓.๒๓ กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมอาจกำหนดให้มีเครื่องหมาย วิทยฐานะและการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาได้ (ร่างมาตรา ๒๖)

๑.๓.๒๔ กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ และการใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ (ร่างมาตรา ๒๗)

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓.๒๕ กำหนดให้ผู้ที่ใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีประกาศนียบัตรปริญญาบัตร หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๒๘)

๑.๓.๒๖ กำหนดให้ผู้มีวิทยฐานะชั้นปริญญาตรีตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรีตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสนามหลวง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้เรียนตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๙)

๑.๓.๒๗ กำหนดให้แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง หรือประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๓๐)

๑.๓.๒๘ กำหนดให้สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาตามประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕ และโรงเรียนตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๑)

๑.๓.๒๙ กำหนดให้ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๒)

๑.๔ ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. มีดังนี้

๑.๔.๑ เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามโบราณราชประเพณี โดยคณะสงฆ์มีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้องและได้รับการอุดหนุนงบประมาณสำหรับจัดการศึกษาจากรัฐอย่างเหมาะสม

๑.๔.๒ เพื่อให้โครงสร้างการบริหารการศึกษาสงฆ์ได้รับการพัฒนาให้มีระบบและมาตรฐานทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ ในระดับภาค ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และในระดับวัด

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๔.๓ เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ซึ่งเป็นศาสนทายาทที่สำคัญได้รับโอกาสศึกษาพระปริยัติธรรมได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และทั่วถึง ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค

๑.๔.๔ เพื่อให้ครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีแรงจูงใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากครูสอนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

๑.๔.๕ เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมีคุณภาพและมาตรฐานสามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และการจัดการศึกษาของประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ธันวาคม ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา จัดทำโดย

นายนี้ท ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวภรณ์ทิลา กิติโยดม นิตกรชำนาญการพิเศษ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) - ๑ -
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบ
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.
เรื่องเสร็จที่ ๑๙๘๖/๒๕๖๑ (ธันวาคม ๒๕๖๑) - ๑๙ -
- ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. - ๒๔ -

ภาคผนวก

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๕๐๓/๔๑๖๓๒ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑)

: ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๒)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๑๑)

: แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. (๑๕)

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติ
การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

ชื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เสนอ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๑. วัตถุประสงค์ประสงค์และเป้าหมายภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

การยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ ดังนี้

๑.๑.๑. เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามโบราณราชประเพณี โดยคณะสงฆ์ มีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้อง และได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากรัฐอย่างเหมาะสม

๑.๑.๒. เพื่อให้โครงสร้างการบริหารการศึกษาสงฆ์ได้รับการพัฒนาให้มีระบบและมาตรฐานทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ ในระดับภาค ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และในระดับวัด

๑.๑.๓. เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ซึ่งเป็นศาสนทายาทที่สำคัญ ได้รับโอกาสศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และทั่วถึงทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๑.๑.๔. เพื่อให้ครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และมีแรงจูงใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากครูสอน และบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ถ้าหากไม่มีความเจริญมั่นคง และขาดแรงจูงใจหรือสวัสดิการที่เหมาะสมดังเช่นระบบการศึกษาอื่นแล้ว ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา

๑.๑.๕. เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

การยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องดังต่อไปนี้

๑. ระบบการบริหารการศึกษาไม่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการบริหารจัดการภายในวัด เพราะนโยบายการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับเจ้าอาวาส ถ้าเจ้าอาวาสไม่สามารถจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการศึกษาได้ วัดนั้นก็ต้องปิดสำนักสงฆ์ ไม่มีการเรียนการสอน

๒. การเผยแผ่หลักธรรมคำสอนผิดเพี้ยนไปจากพระธรรมวินัย เนื่องจากพระภิกษุ สามเณร ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เผยแผ่พระศาสนา ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เพราะงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ

๓. ครูสอนและผู้เรียน จะหันเหไปสอนและศึกษาเล่าเรียนการศึกษารูปแบบอื่น ซึ่งมีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้อง มีสวัสดิการ แรงจูงใจ และงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การศึกษาคณะสงฆ์ขาดบุคลากร ทั้งที่เป็นครูสอนและผู้เรียน เป็นผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. เป็นการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านการศาสนศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาล จึงมีความสำคัญและจำเป็นดังนี้

๑.๒.๑ เป็นการเสริมสร้างให้การศึกษาพระปริยัติธรรมมีคุณภาพ อันจะส่งผลให้พระพุทธศาสนามีความมั่นคง และประเทศชาติมีความสงบสุข

๑.๒.๒ เป็นการพัฒนาโครงสร้างการบริหารการศึกษาสงฆ์ให้เป็นระบบ มีมาตรฐาน และมีการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ส่วนภูมิภาค

๑.๒.๓ เป็นการเปิดโอกาสให้พระภิกษุ สามเณร และพุทธศาสนิกชนทั่วไป ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระปริยัติธรรมของโลก

๑.๒.๔ เป็นแนวทางที่สำคัญและยั่งยืน ในการป้องกันการประทุพดินอกริตของพระภิกษุสามเณร เพราะการประทุพดินอกริตพระธรรมวินัย ส่วนใหญ่เกิดจากผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา

๑.๒.๕ เป็นการป้องกันสัทธรรมปฏิรูป เนื่องจากเมื่อพระภิกษุ สามเณร รวมถึงพุทธศาสนิกชนทั่วไป ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างถูกต้องและมีคุณภาพแล้ว ย่อมปฏิบัติและเผยแผ่พระธรรมวินัย ตามความรู้ที่ได้ศึกษา ซึ่งถือเป็นการปิดกั้นสัทธรรมปฏิรูปโดยปริยาย

๑.๒.๖ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ครูสอน และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้เรียน มีฉันทะ และวิริยะ ต่อระบบการศึกษาพระปริยัติธรรม

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

หากไม่สามารถตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. จะมีผลกระทบดังนี้

๑. การบริหารการศึกษาพระปริยัติธรรมไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบและมาตรฐาน และขาดงบประมาณในการสนับสนุนอย่างเหมาะสม

๒. การเผยแผ่หลักธรรมคำสอนผิดเพี้ยนไปจากพระธรรมวินัย เนื่องจากพระภิกษุสามเณร ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เผยแผ่พระศาสนา ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เพราะงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ

๓. ครูสอนและผู้เรียน จะหันเหไปสอนและศึกษาเล่าเรียนการศึกษารูปแบบอื่น ซึ่งมีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้อง มีสวัสดิการ แรงจูงใจ และงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การศึกษาของคณะสงฆ์ขาดบุคลากร ทั้งที่เป็นครูสอนและผู้เรียน เป็นผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์อย่างรุนแรง

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

การที่จะจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีคุณภาพและกระจายไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึง ไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากการตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

- ข้อดี :- ระบบการศึกษาสงฆ์ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาให้เข้มแข็ง มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติ อีกทั้ง

เป็นยังเป็นแนวทางที่สำคัญและยั่งยืน ในการป้องกันการประทุพดินอกริตของพระภิกษุ สามเณร เพราะการประทุพติลวงละเมิดพระธรรมวินัย ส่วนใหญ่เกิดจากผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา และยังเป็น การป้องกันสัทธรรมปฏิรูป เนื่องจากเมื่อพระภิกษุ สามเณร รวมถึงพุทธศาสนิกชนทั่วไป ได้รับความรู้ ได้ศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างถูกต้องและมีคุณภาพแล้ว ย่อมปฏิบัติและเผยแผ่พระธรรมวินัย ตาม ความรู้ที่ได้ศึกษา ซึ่งถือเป็นการปิดกั้นสัทธรรมปฏิรูปโดยปริยาย

- ข้อเสีย :- ไม่มี

๑.๔ มาตรการที่จะบรรลุดัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

๑. ตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ... เพื่อเป็นกลไกในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์และการศึกษาของชาติ

๒. ให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและ แผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ควบคุม ดูแลและกำกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ให้เป็นไปตาม พระธรรมวินัย โบราณราชประเพณี หรือมาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมถึงกำหนด มาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา และมีอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ...

๓. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การสร้างเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรม

๔. จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสภาพปัจจุบัน

๕. ปรับระบบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามเกณฑ์ ๖ คุณภาพ คือ คุณภาพศาสนทายาท คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพการบริหารจัดการองค์กร คุณภาพครูและ บุคลากรทางการศึกษา คุณภาพความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองตามหลักธรรมาภิบาล คุณภาพปัจจัย และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม จะส่งผลให้การศึกษา พระปริยัติธรรม มีกฎหมายรับรองอย่างถูกต้องเฉกเช่นกับการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ และจะได้รับการ ส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาพระปริยัติธรรมก็จะได้รับการแก้ไข กล่าวโดยสรุป เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษา พระปริยัติธรรม จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง ดังนี้

๑. การศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามโบราณราชประเพณี โดย คณะสงฆ์ มีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้อง และได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากรัฐอย่างเหมาะสมกับ ค่าใช้จ่ายจริง

๒. โครงสร้างการบริหารการศึกษาสงฆ์ได้รับการพัฒนาให้มีระบบมาตรฐาน ทั้งในระดับ ภาพรวมของประเทศ ในระดับภาค ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และในระดับวัด

๓. การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถ ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้

๔. พระภิกษุ สามเณร ซึ่งถือเป็นศาสนทายาทที่สำคัญ ได้รับโอกาสศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และทั่วถึงทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๕. ครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา มีความมั่นคงและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

เมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. แล้ว จะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ ดังนี้

๑. ระบบการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์มีความเข้มแข็ง เนื่องจากได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณอย่างเหมาะสม

๒. พระภิกษุ สามเณร และนักเรียน นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

๓. สัทธิธรรมปฏิรูปถูกปิดกั้น และปัญหาเกี่ยวกับพระภิกษุ สามเณรประพฤติด่างละเมิดพระธรรมวินัย ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องและยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการศาสนศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ทั้งในระดับมหัพภาคและจุลภาค คือ

๑. การศึกษาของคณะสงฆ์มีระบบและมาตรฐาน

๒. พระภิกษุ สามเณร ได้รับการศึกษาพระธรรมวินัยอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง สามารถสอบผ่านธรรมสนามหลวง และบาลีสสนามหลวงเพิ่มมากขึ้น

๓. มีพระภิกษุ สามเณร ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมดำรงอยู่ในเพศบรรพชิตเพิ่มมากขึ้น

๔. เกิดสังคมอุดมปัญญา เนื่องจากเยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษาและอบรมสั่งสอนตามหลักพระธรรมวินัยที่ถูกต้องและทั่วถึง โดยพระภิกษุสงฆ์ผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและวัตรปฏิบัติที่งดงาม

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

- ไม่มี -

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

การยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. เป็นผลดีแก่ประเทศไทยดังนี้

๑. ประชาชนมีความสามัคคี ประองคอง สมานฉันท์ ตามนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากพระพุทธศาสนาสอนมุ่งเน้นหลักธรรมที่สร้างความสามัคคี เช่น หลักสาราณียธรรม คือ ให้ทำ พูด คิด ต่อกันด้วยเมตตาจิต มองเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมและกฎระเบียบของสังคม ยอมรับในความคิดเห็นที่ต่างกัน และรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน

๒. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเจริญมั่นคง เนื่องจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสอนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป มีจิตสำนึกที่ดีงามและสร้างสรรค์ กตัญญูกตเวทีต่อผู้มี อนุเคราะห์คุณ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๓. ปัญหาสังคมลดลง เนื่องจากพระพุทธศาสนาสอนมุ่งเน้นให้ปฏิบัติตามศีล ๕ ซึ่งถือเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานหรือหลักมนุษยธรรมของมวลมนุษยชาติ

๒. ผู้ทำภารกิจ

การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เป็นศาสนกิจที่สำคัญยิ่งของคณะสงฆ์ เพราะเป็นไปเพื่อความเจริญมั่นคงของพระพุทธศาสนา โดยตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ

๑. มหาเถรสมาคม
๒. คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม
๓. แม่กองบาลีสนามหลวง
๔. แม่กองธรรมสนามหลวง
๕. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๖. สถานศึกษาพระปริยัติธรรม คือ สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา และโรงเรียน

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ถือเป็นภารกิจเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่มีความลึกซึ้งและละเอียดอ่อน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑ - ๖ เท่านั้น จึงจะสามารถขับเคลื่อนและพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายได้ ภารกิจนี้จึงไม่ควรทำร่วมกับหน่วยงานเอกชน

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ๓ แผนก คือ แผนกธรรม บาลี และสามัญศึกษา ในส่วนของแผนกสามัญศึกษามีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ จึงต้องดำเนินการในบางมาตราเกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ เพราะเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาของชาติ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวข้องกันในเชิงวิชาการ และการจัดการศึกษาธรรมศึกษา ตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชน มากกว่าหรือไม่

เป็นภารกิจเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของคณะสงฆ์ทั่วประเทศ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งคณะสงฆ์และรัฐหลายภาคส่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะไม่สอดคล้องกับภารกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี ๒๕๖๐ มาตรา ๖๗ ที่กำหนดไว้ว่า รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการ หรือกลไกดังกล่าวด้วย

หน้าที่ของรัฐและนโยบายแห่งรัฐ :- นโยบายข้อที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยกำหนดไว้ว่า รัฐบาลจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และ ความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน

ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง....ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๓ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพคน (๑) พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๒) การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง (๓) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง ๒.๒ จุดเน้นและประเด็นพัฒนาหลัก ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๑๒ (๒.๒.๓) การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคน และการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในทุกช่วงวัย และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง การปฏิรูปประเทศไทยในด้านอื่น ๆ เรื่องการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านศาสนศึกษา ซึ่งได้กำหนดให้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

๓.๒ การทำภารกิจนั้น สามารถใช้มาตรการทางการบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่ได้ เนื่องจากไม่สามารถตอบสนองต่อภารกิจ

ถ้าใช้มาตรการทางการบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

๑. ระบบการบริหารการศึกษาไม่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการบริหารจัดการภายในวัด เพราะนโยบายการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับเจ้าอาวาส ถ้าเจ้าอาวาสไม่สามารถจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการศึกษาได้ วัดนั้นก็ต้องปิดสำนักลง ไม่มีการเรียนการสอน

๒. ครูสอนและผู้เรียน จะหันเหไปสอนและศึกษาเล่าเรียนการศึกษารูปแบบอื่น ซึ่งมีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้อง มีสวัสดิการ แรงจูงใจ และงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้

การศึกษาของคณะสงฆ์ชาตบุคลากร ทั้งที่เป็นครูสอนและผู้เรียน เป็นผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เพราะต้องการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากรัฐบาลได้มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมหาเถรสมาคม ดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ซึ่งมีวาระการปฏิรูปด้านการศาสนศึกษา โดยมีการกิจที่สำคัญและต้องเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จในรัฐบาลชุดปัจจุบัน คือ การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. อีกทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดินและสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม มีสถานศึกษาพระปริยัติธรรม คือ สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา และโรงเรียน ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องอาศัยอำนาจหรือกลไกตามพระราชบัญญัติในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการศึกษาพระปริยัติธรรม โดยเฉพาะเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปประเทศของรัฐบาล ซึ่งมีการกำหนดเวลาไว้ชัดเจน

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ เหตุใดจึงไม่ควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เพราะว่าสถาบันพระพุทธศาสนา มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ซึ่งในอดีตคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมซึ่งเป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับวิชาสามัญทางโลกโดยมีวัดเป็นศูนย์การเรียนและมีพระสงฆ์เป็นครูสอน ปัจจุบัน การศึกษาพระปริยัติธรรม เป็นการศึกษาโดยคณะสงฆ์ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามโบราณราชประเพณีอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการจัดการศึกษาทุกจังหวัดของประเทศ มีพระภิกษุ สามเณร อยู่ในระบบการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นจำนวนมาก จึงไม่ควรตราเป็นกฎหมายในลักษณะอื่น

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม

กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)

ส่งเสริม

ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เพราะการบริหารและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะสงฆ์และรัฐ เพื่อให้การบริหารและการดำเนินงานบรรลุผล จึงต้องมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งมีการกำกับและติดตามประเมินผลเพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมาย

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร คุ่มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจในการอนุญาตหรือไม่อย่างไร.....

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่.....

มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่.....

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่ตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

ในการบริหารและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ให้มีความเจริญอย่างมั่นคง ต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือกำหนดนโยบายต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จึงต้องมีการใช้ระบบคณะกรรมการ คือ คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งมีความจำเป็นคือ เพื่อกำหนดนโยบาย ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้น มีอำนาจเข้าซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

- ไม่มี -

หากมีความเข้าซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

มีรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ มีหัวหน้าส่วนราชการ เป็นคณะกรรมการคือ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

เหตุที่ต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ เพราะว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารด้านการศึกษา งบประมาณ และบุคลากร ในระดับชาติ ซึ่งมีความจำเป็นต้องอาศัยข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากบุคคลเหล่านั้นในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี -

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล
เพราะเหตุใด

เพราะว่าจะควบคุมและกำกับผู้ที่กระทำความผิดล่วงละเมิดกฎหมาย โดยใช้เครื่องหมาย วิทยฐานะตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดง ด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีประกาศนียบัตรปริญญาบัตร หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โดยที่ตนไม่มีสิทธิ

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรง
อย่างไร

มีความร้ายแรงคือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้ มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

- ไม่มี -

๔.๒ ในกรณีมีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย
ในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

ไม่มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน จึงไม่สามารถยกเลิกได้

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย คือ พระภิกษุ สามเณรทั่วประเทศ และคฤหัสถ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูสอนพระปริยัติธรรม ผู้เรียนพระปริยัติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา พระปริยัติธรรม ละบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรม

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง คือ

๑. พระภิกษุ สามเณร ทั่วประเทศ ที่อยู่ในระบบการศึกษาพระปริยัติธรรม

๒. สถานศึกษาพระปริยัติธรรม คือ วัด และ โรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั่วประเทศ

๓. องค์การคณะสงฆ์ที่รับผิดชอบด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม คือ กองบาลี

สนามหลวง กองธรรมสนามหลวง คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๔. ครูและบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรมทั่วประเทศ

๕. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย คือ พุทธศาสนิกชนทั่วไป

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชียงบวก ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น ส่งผลบวกต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวม เพราะมีการนำงบประมาณไปเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารและจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก คือ ครูสอนพระปริยัติธรรม ผู้เรียนพระปริยัติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ละบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรม พร้อมทั้งประชาชนทั่วไป

- เชียงลบ - ไม่มี -

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ - ไม่มี -

ด้านสังคม

- เชียงบวก

๑. เกิดสังคมอุดมปัญญา เนื่องจากเยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษา และอบรมสั่งสอนตามหลักพระธรรมวินัยที่ถูกต้องและทั่วถึง โดยพระภิกษุสงฆ์ผู้ถึงพร้อมด้วยวิชา และวัตรปฏิบัติที่งดงาม

๒. ปัญหาสังคมลดลง เนื่องจากพระพุทธศาสนาสอนมุ่งเน้นให้ปฏิบัติตามศีล ๕ ซึ่งถือเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานหรือหลักมนุษยธรรมของมวลมนุษยชาติ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก คือ พระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วประเทศ

- เชียงลบ - ไม่มี -

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ - ไม่มี -

ด้านอื่น ๆ

- เชียงบวก

๑. ประชาชนมีความสามัคคี โปร่งตอง สมานฉันท์ ตามนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากพระพุทธศาสนาสอนมุ่งเน้นหลักธรรมที่สร้างความสามัคคี เช่น หลักสาราณียธรรม คือ ให้ทำ พูด คิดต่อกันด้วยเมตตาจิต มองเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม และกฎระเบียบของสังคม ยอมรับในความคิดเห็นที่ต่างกัน และรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน

๒. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเจริญมั่นคง เนื่องจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสอนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป มีจิตสำนึกที่ดีงามและสร้างสรรค์ กตัญญู กตเวทีต่อผู้มี อุปการคุณ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก คือ สังคมไทย และ ๓ สถาบันของหลักชาติ

- เชิงลบ - ไม่มี -

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ - ไม่มี -

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ต้องถูกจำกัด คือ การจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม การแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา การกำหนดสิทธิต่าง ๆ และการกำหนดโครงสร้างการบริหารการศึกษาพระปริยัติธรรม

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่.....อย่างไร

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นคือ ให้เป็นไปตามเกณฑ์/คุณสมบัติ ที่กฎหมายได้กำหนดไว้

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด.....

ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องความสงบสุขในการดำเนินชีวิต และความสามัคคีในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะว่ามีพระสงฆ์ผู้ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ทำหน้าที่อบรม สั่งสอน และเผยแผ่หลักธรรม ให้เยาวชนและคนในสังคมได้รู้และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการศาสนศึกษา โดยได้คำนึงถึงการพัฒนาคณะสงฆ์ให้เป็นคนเก่งและดี คือ มีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

การตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. มีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันพระศาสนา อันเป็นสถาบันหลักของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแนวทางการปฏิรูปของรัฐบาล ย่อมเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมแน่นอน เนื่องจากหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาได้ปลูกฝังหล่อหลอมให้ประชาชนรู้จักหลักในการสร้างความสำเร็จในชีวิตคือ หลักอิทธิบาท ๔ ขรวาชาธรรม ๕ และสอนให้รู้จักการวางแผนชีวิตในอนาคต คือ หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์และสัมปรายิกัตถประโยชน์ ซึ่งการที่จะปลูกฝังหล่อหลอมให้สังคม

และประชาชนให้ดำเนินการตามหลักการนี้ได้ ต้องอาศัยพระสงฆ์ผู้ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรม
อย่างมีคุณภาพ

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด.....

การดำเนินการตามภารกิจดังกล่าว ย่อมส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่การยกระดับ
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กล่าวคือ การที่ประชาชนมีคุณภาพและคุณธรรม คือ เป็นคน
เก่งและดี ย่อมส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศกับนานาอารายประเทศ
เป็นอย่างมาก เพราะองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารและพัฒนาประเทศก็คือคน ถ้าคนในรัฐเป็นคน
ดีมีคุณภาพแล้ว ประเทศชาติก็เป็นประเทศที่ดีและมีคุณภาพไปด้วย

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อมีการดำเนินการตามภารกิจดังกล่าว การวิจัยและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
ที่เกี่ยวข้องกับการการศึกษาพระปริยัติธรรม ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
ด้านการศึกษาจะมีแนวโน้มและทิศทางที่ชัดเจน

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

การบริหารและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และ
องค์กรคณะสงฆ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการปฏิบัติราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็น
หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่สนองงานการศึกษาพระปริยัติธรรมตามกฎหมายฉบับนี้ สามารถ
ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน

สามารถที่จะลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

หากกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้ว สามารถที่จะลดงบประมาณแผ่นดินได้มาก
ในเรื่องของการขจัดหรือลดปัญหาสังคมและการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคม เนื่องจากมีพระสงฆ์ผู้
ทรงความรู้ ผู้เป็นศาสนทายาททำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนเยาวชนและประชาชนให้ตั้งอยู่ในหลัก
ศีลธรรม ปัญหาอาชญากรรมจะลดลง รัฐบาลสามารถที่จะนำงบประมาณที่ต้องใช้ในการป้องกันและ
ปราบปรามอาชญากรรม ไปใช้ในการพัฒนาประเทศในส่วนอื่น ๆ ได้ เป็นการลดความสูญเสีย
งบประมาณโดยไม่จำเป็นได้มากขึ้น

**๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชน
และสังคมจะได้รับได้แก่**

การยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ได้กำหนดให้มีการจัดทำ
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ ซึ่งได้กำหนดรูปแบบวิธีการและระยะเวลาในการประเมินผลสัมฤทธิ์
ซึ่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะต้องสรุปรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกรอบระยะเวลา
ที่กำหนด ซึ่งจะก่อประโยชน์แก่ประชาชนและสังคมคือ เมื่อพระภิกษุ สามเณร ได้รับการศึกษา
พระปริยัติธรรมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงแล้วตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ก็จะสามารถทำหน้าที่ในการ
เผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เยาวชนและประชาชนได้รู้ เข้าใจ และนำไปปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์สุขในการ
ดำรงชีวิต ก่อให้เกิดสังคมคุณธรรม โดยมีระยะเวลาในการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายใน ๕ ปี นับแต่
พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

- ไม่มี -

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ภารกิจตามร่างกฎหมายฉบับนี้ คือการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และโดยเหตุที่ศึกษาพระปริยัติธรรมถือเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสถาบันบันลัทธิที่สำคัญของชาติ งบประมาณที่ใช้เพื่อการดังกล่าว จึงนับว่าคุ้มค่าและเกิดประโยชน์อย่างมากต่อพระพุทธศาสนาและประเทศชาติ อีกทั้งประชาชนก็ไม่มีผลกระทบในทางลบหรือถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเมื่อกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ คือ ๑๕,๐๐๐ อัตรา ซึ่งเป็นอัตรา (ตำแหน่ง) ที่มีและปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็น

๑. ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ ของสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง และสถานศึกษาพระปริยัติธรรม จำนวน ๒,๔๐๐ รูป/คน
๒. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม จำนวน ๔,๕๐๐ รูป
๓. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี จำนวน ๒,๐๐๐ รูป
๔. ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน ๔,๖๐๐ รูป/คน
๕. บุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑,๕๐๐ รูป/คน

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

คุณวุฒิที่เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมี คือคุณวุฒิเกี่ยวกับการศึกษาทั้งในส่วนของการศึกษาพระปริยัติธรรม (แผนกธรรมและบาลี) และการศึกษาสามัญตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

งบประมาณที่คาดว่าจะจำเป็นต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมายคือ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาทถ้วน) โดยแบ่งเป็นงบดำเนินงาน จำนวน ๑๔,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันห้าร้อยล้านบาทถ้วน) และงบลงทุนจำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าร้อยล้านบาทถ้วน) โดยปัจจุบันการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้ง ๓ แผนก คือ แผนกธรรม บาลี และสามัญศึกษาได้รับงบประมาณอุดหนุนจากรัฐ เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สำหรับการจัดการศึกษา ประมาณ ๒,๒๐๐ ล้านบาท/ปี รวม ๕ ปี ประมาณ ๑๑,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งยังไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายจริง ดังนั้นหากมีพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม รัฐจะจ่ายงบประมาณเพิ่มขึ้นในระยะ ๕ ปี จำนวน ๔,๐๐๐ ล้านบาท โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิมปีละ ๘๐๐ ล้านบาท จึงไม่กระทบต่องบประมาณรัฐมากนัก

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

ในเบื้องต้น ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ คือ กระทรวงการคลัง และสำนักงานงบประมาณแล้ว และได้รับความเห็นชอบ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอัตรากำลังคน คือ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พร. แล้ว

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย มีดังนี้

๑. การนำกฎหมายลงในเว็บไซต์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒. การเผยแพร่กฎหมายทางสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ

๓. การจัดประชุมเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจ ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

๑. ติดตามข้อมูลทางเว็บไซต์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒. สื่อออนไลน์และสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

มีหน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจใกล้เคียงกันคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต้องดำเนินการตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พร้อมนี้ ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคณะกรรมการตามร่างกฎหมายฉบับนี้ด้วย

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยอื่นหรือไม่ อย่างไร....

มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ เพราะผู้เรียนพระปริยัติธรรมส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะผู้เรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ต้องศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่ก็ไม่มีผลกระทบอะไร เพราะที่ผ่านมาก็ได้ประสานและดำเนินการตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ เพราะการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จึงได้ดำเนินการบูรณาการร่วมกันในส่วนของการกำหนดหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่ นายกรัฐมนตรี

การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก.....

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรี กำกับดูแลการบริหารราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

ระบบการทำงานที่กำหนดตามร่างกฎหมายนี้ กำหนดไว้ในรูปแบบ "คณะกรรมการ" เพื่อให้เกิดความโปร่งใส คุ่มค่า มีส่วนร่วม และยุติธรรม ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีพระมหากษัตริย์สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการ มีรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ มีหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีอำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ

๘.๒.๑ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาการดำเนินการเท่าใด

การดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้ มิได้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่โดยตรง โดยมีการดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ ดังนั้น การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องใด ระยะเวลาใด ย่อมเป็นไปตามระเบียบ มติ หรือแผนต่าง ๆ ที่กำหนดโดยคณะกรรมการ

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรมอย่างไร

การใช้ดุลพินิจตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการโดยการลงมติของคณะกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ทั้งนี้เพื่อที่จะลดหรือจำกัดการใช้ดุลพินิจของบุคคล เพื่อให้การบริหารจัดการและการดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

ในการดำเนินการตามกฎหมาย มีหน่วยงานที่ต้องดำเนินการทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และมีทั้งในส่วนของฝ่ายคณะสงฆ์และรัฐกระจายอยู่ทุกจังหวัด โดยในส่วนของภาครัฐ

จะมีการกระจายอำนาจให้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทุกจังหวัด และในส่วนของคณะสงฆ์ จะมีการกระจายอำนาจให้เจ้าคณะจังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร และประชาชน ได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

มีระบบการตรวจสอบโดยคณะกรรมการกำหนดระเบียบให้มีการตรวจสอบภายใน และกำหนดให้มีการประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด

มีระบบการคานอำนาจคือ การกำหนดให้การบริหารงานหรือดำเนินการโดยความเห็นชอบของอย่างน้อย ๓ หน่วยงาน คือ (๑) คณะกรรมการตามร่างกฎหมายนี้ (๒) มหาเถรสมาคม และ (๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงบประมาณ เป็นต้น

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

มีระบบการตรวจสอบภายใน โดยการให้อำนาจแก่คณะกรรมการในการออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน (มาตรา ๑๒ (๑๑)) นอกจากนี้ ในมาตรา ๑๔ ยังกำหนดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และให้รายงานผลการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ตามมาตรา ๑๒ (๖) ได้กำหนดให้คณะกรรมการได้อออกระเบียบ หรือกำหนดแนวทางในการร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และ (๑๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

ดำเนินการแล้ว มีรายละเอียดดังนี้

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องต่อไปนี้

๑. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา
๒. กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา
๓. การกำหนดอำนาจหน้าที่และหลักเกณฑ์การบริหารงานของแม่กองบาลีสนามหลวง

แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๔. การกำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง วิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการลงโทษ

๕. ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม และสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

๖. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

๗. ระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานสอนและผู้สนับสนุนการศึกษา
๘. ระเบียบการบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษา
พระปริยัติธรรม รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นศูนย์
๙. ระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน
๑๐. ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
๑๑. ระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม
๑๒. ระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา
พระปริยัติธรรม

๑๓. ระเบียบว่าด้วยการให้ประกาศนียบัตร ปริญญา และหนังสือรับรองการศึกษาหรือ
กิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม

๑๔. ระเบียบว่าด้วยการกำหนดเครื่องหมายวิทยฐานะ ลักษณะ ชนิด ประเภท ส่วนประกอบ
ของเครื่องหมายวิทยฐานะ และการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ

๑๕. การกำหนดเกณฑ์ให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐ หรือเพิ่มภาระ
แก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

การดำเนินการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐ ย่อมเป็นไปตามที่
คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ เนื่องจากร่างกฎหมายนี้ให้อำนาจหน้าที่แก่คณะกรรมการดำเนินการ

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่มีการรับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

- สำนักงานประมาณ
- สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงาน ก.พ.ร.
- ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- กระทรวงการคลัง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจ ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงคือ พระภิกษุ สามเณร ทั่วประเทศ ส่วนประชาชนที่ได้รับ
ผลกระทบโดยตรงคือ ผู้ศึกษาพระปริยัติธรรม (ธรรมศึกษา บาลีศึกษา) และประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน
สถานพระปริยัติธรรม

ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ๆ ได้แก่

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชน คือ นำผลสรุปการสำรวจความคิดเห็นเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเว็บไซต์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการ

พิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

ลงชื่อ พันตำรวจโท

๙

(พงศพร พรหมณ์แสนท์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๒๑ / ๓.๕. / ๒๕๖๑

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายประกอบ เขียวดำ

หมายเลขติดต่อ ๐๒ ๔๔๑ ๗๙๕๑ , ๐๘ ๑๙๐๕ ๔๖๓๑

เรื่องเสร็จที่ ๑๙๘๖/๒๕๖๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๘๖๙๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ลงมติ

๑. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของกระทรวงศึกษาธิการไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๒. รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ

๓. ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรับความเห็นของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม (กรมการศาสนา) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ

๑.๑ กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อให้การศึกษาและการส่งเสริมวิชาการทางพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับโบราณราชประเพณีและมาตรฐานการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อการสืบทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนา สร้างบุคลากร ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และท้องถิ่น และเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ของคนในชาติให้มีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต (ร่างมาตรา ๕)

๑.๒ กำหนดให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและความจำเป็น (ร่างมาตรา ๘)

๑.๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม โดยมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ เช่น กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม กำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา อนุมัติหลักสูตรการศึกษา กำหนดหน้าที่และอำนาจและหลักเกณฑ์การบริหารงานของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตลอดจนออกข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศต่าง ๆ (ร่างมาตรา ๙ และร่างมาตรา ๑๒)

๑.๔ กำหนดให้มีบุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นสองประเภท ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานสอน และผู้สนับสนุนการศึกษา (ร่างมาตรา ๑๘)

๑.๕ กำหนดหน้าที่และอำนาจของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม เช่น การจัดทำบัญชีการประเมินผลการปฏิบัติงาน หรือการให้ประกาศนียบัตร ปริญญา และหนังสือรับรองการศึกษาหรือกิจกรรม เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๙ ถึงร่างมาตรา ๒๑)

๑.๖ กำหนดให้การศึกษาพระปริยัติธรรมที่ได้จัดให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ และมีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า ซึ่งได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหากเป็นการศึกษาแผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักระรมเอก ให้เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หากเป็นการศึกษาแผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค ให้เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหากเป็นการศึกษาแผนกสามัญศึกษา ให้เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร่างมาตรา ๒๒)

๑.๗ กำหนดวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม ดังนี้

(๑) กำหนดให้ผู้เรียนที่พ้นการศึกษาภาคบังคับแล้วซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักระรมเอก ให้มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร่างมาตรา ๒๓)

(๒) กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญเก้าประโยค มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรี (ร่างมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง)

(๓) กำหนดให้กรณีของผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ในชั้นใดที่ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ให้ผู้นั้นมีวิทยฐานะในระดับใดโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมและตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการอุดมศึกษา (ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสอง)

๑.๘ กำหนดบทกำหนดโทษสำหรับผู้ใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงว่าตนมีประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสียหายต่อชื่อเสียงหรือตำแหน่งของสถานศึกษาหรือตำแหน่งอื่น (ร่างมาตรา ๒๗)

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีข้อสังเกตว่าอาจกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนา ทางวิชาการด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และด้านประเมินผลการศึกษาให้กับ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาด้วย

๒.๒ กระทรวงการคลัง กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และฝ่ายกฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าว โดยไม่มีข้อสังเกตเพิ่มเติม

๓.สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษา พระปริยัติธรรม พ.ศ. ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอแล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ ดังต่อไปนี้

๓.๑ บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “การศึกษาพระปริยัติธรรม” โดยกำหนด ความหมายว่า เป็นการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เนื่องจากตาม ร่างเดิมเป็นการจำแนกแผนกของการศึกษาพระปริยัติธรรม โดยไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความหมาย ของการศึกษาพระปริยัติธรรม

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “สำนักเรียน” และ “สำนักศาสนศึกษา” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าสถานศึกษาพระปริยัติธรรมทั้งสองประเภทนั้นจะจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง แตกต่างจากโรงเรียนซึ่งจะจัดการศึกษาเฉพาะแต่ การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้ สำนักเรียนจะได้รับการจัดตั้งโดยมหาเถรสมาคม ส่วนสำนักศาสนศึกษาเป็นสถานศึกษาที่วัดเป็นผู้จัดการศึกษา

๓.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษาพระปริยัติธรรม (ร่างมาตรา ๕)

ได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาพระปริยัติธรรมออกเป็นรายอนุมาตรา เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเพิ่มเติมให้การศึกษาพระปริยัติธรรมต้องเป็นไปเพื่อให้พระภิกษุและ สามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการ รักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดั่งงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน ทั่วไป เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งเพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

๓.๓ การจัดทำแผนการศึกษา (ร่างมาตรา ๗)

ได้แก้ไขเพิ่มเติมจากที่ร่างเดิมกำหนดให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การศึกษา พระปริยัติธรรม เป็น “แผนการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม” เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม นอกจากนี้ ได้นำร่างเดิมมาตรา ๘ กรณีกำหนดให้รัฐต้องอุดหนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและ จำเป็น มากำหนดไว้เป็นวรรคสองของร่างมาตรานี้ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณดังกล่าวมีความ

เชื่อมโยงกับ “แผนการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม” โดยรัฐจะต้องอุดหนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวตามความเหมาะสมและจำเป็นด้วย

๓.๔ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และการแต่งตั้งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ (ร่างมาตรา ๙ ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

(๑) ได้เพิ่มเติมให้นำเรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และการแต่งตั้งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ มาใช้บังคับกับประธานกรรมการด้วย

(๒) ได้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ดังนี้

(๒.๑) เพิ่มเหตุการพ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ “พ้นจากความเป็นพระภิกษุ” ให้สอดคล้องกับการที่ประธานกรรมการจะต้องเป็นพระภิกษุ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่อาจแต่งตั้งจากพระภิกษุได้

(๒.๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้กรณีที่สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออกจะต้องได้รับความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับกรณีของการแต่งตั้งที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมเช่นกัน

(๒.๓) แก้ไขเพิ่มเติมเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งจาก “เป็นบุคคลล้มละลาย” เป็น “เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต”

๓.๕ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๒)

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ให้เป็นแผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๗ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ร่างมาตรา ๑๒ (๑))

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม ให้เกิดความชัดเจนว่าหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนาทลวง และแผนกธรรมสนามหลวงต้องเป็นไปตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด แต่ในส่วนหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น ต้องเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการและตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด เนื่องจากการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่ไปกับการศึกษาพระไตรปิฎก (ร่างมาตรา ๑๒ (๓))

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าเรื่องที่คณะกรรมการจะกำหนดตามอนุมาตรานี้เป็นกำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามร่างมาตรา ๑๘ (ร่างมาตรา ๑๒ (๖)) โดยผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวมีสถานะเป็นลูกจ้างของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามเดิม ไม่ใช่การกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทใหม่เพิ่มเติมในส่วนราชการแต่อย่างใด

(๔) ตัดหน้าที่และอำนาจในการออกระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคล และระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานสอนและผู้สนับสนุนการศึกษา (ร่างเดิมมาตรา ๑๒ (๘) และ (๙)) ออก เนื่องจากเรื่องดังกล่าวรวมอยู่ในหน้าที่และอำนาจในการกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลตามร่างมาตรา ๑๒ (๖) ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว

๓.๖ การจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (ร่างมาตรา ๑๖)

ได้แก้ไขเพิ่มเติมให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมที่จัดตั้งขึ้นจะต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามร่างมาตรา ๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

๓.๗ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้แก่สามเณรที่เป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ (ร่างมาตรา ๒๑)

ได้แยกเรื่องการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ออกมาเป็นร่างมาตรา ๒๓ เนื่องจากการศึกษาดังกล่าวมีกรณีที่จัดการศึกษาให้แก่พระภิกษุและสามเณรที่พ้นจากความเป็นผู้เยาว์ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับด้วย และได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วแต่กรณี

๓.๘ เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (ร่างมาตรา ๒๖ และร่างมาตรา ๒๗)

ได้แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดเครื่องหมายวิทยฐานะ จากที่ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนด เนื่องจากสถานศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นเพียงผู้จัดการศึกษาเท่านั้น นอกจากนี้ ได้กำหนดให้เครื่องหมายวิทยฐานะนี้จะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย และกำหนดเรื่องการใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม เนื่องจากการนำเครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมดังกล่าวไปใช้โดยไม่ลืสิทธิเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะนั้นจะมีโทษทางอาญาด้วย

๓.๙ บทเฉพาะกาล

(๑) เพิ่มบทบัญญัติรองรับผู้เรียนพระปริยัติธรรมซึ่งศึกษาอยู่ในปัจจุบันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นผู้เรียนตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความเนื่องจากอาจมีการกำหนดหลักสูตรที่แตกต่างจากปัจจุบัน (ร่างมาตรา ๒๙ วรรคสอง)

(๒) กำหนดรองรับให้แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๓๐)

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

โดยที่การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งจัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรมาตั้งแต่โบราณกาล และในปัจจุบันคณะสงฆ์ยังได้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมควบคู่ไปกับวิชาสามัญของกระทรวงศึกษาธิการด้วย ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างมีมาตรฐาน สอดคล้องกับโบราณราชประเพณี และมาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้งกำหนดให้มีมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนการกำหนดให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น จะทำให้พระภิกษุและสามเณรสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน รวมทั้งพุทธศาสนิกชนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๑

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.*

โดยที่การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งจัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรมาตั้งแต่โบราณกาล และในปัจจุบันคณะสงฆ์ยังได้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมควบคู่ไปกับวิชาสามัญของกระทรวงศึกษาธิการด้วย ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องกับโบราณราชประเพณีและมาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้งกำหนดให้มีมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนการกำหนดให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็นจะทำให้พระภิกษุและสามเณรสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัดเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน รวมทั้งพุทธศาสนิกชนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง โดยสามารถสรุปข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ได้ดังนี้

๑. เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามโบราณราชประเพณี โดยคณะสงฆ์มีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้องและได้รับการอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาจากรัฐอย่างเหมาะสม

๒. เพื่อให้โครงสร้างการบริหารการศึกษาสงฆ์ได้รับการพัฒนาให้มีระบบและมาตรฐานทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ ในระดับภาค ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และในระดับวัด

๓. เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ซึ่งเป็นศาสนทายาทที่สำคัญได้รับโอกาสศึกษาพระปริยัติธรรมได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และทั่วถึง ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค

๔. เพื่อให้ครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพรวมทั้งมีแรงจูงใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากครูสอนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

๕. เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมีคุณภาพและมาตรฐานสามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และการจัดการศึกษาของประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

* ที่มา : หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ภาคผนวก

- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๔๑๖๓๒ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

13558
 20 ธ.ค. 2561
 16.40

ที่ นร ๐๕๐๓/๔๖๓๒

สำนักนายกรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

60 ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติ
 รัชที่ ๕๓ (๗) / ๒๕๖๑
 วันที่ ๒๐ / ๑๒ / ๖๑
 เวลา ๑๗.๕๕ น.
 สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 รัชที่ ๒๐๓๗.๖๑ วันที่ ๒๐ / ๑๒ / ๖๑
 เวลา ๑๗.๐๗ ถึง ๑๗.๓๕
 สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๔ (มีขณินา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๕ (m175/D/งาน สนธฯ/ส สงสภ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาพระปริยัติธรรม

เหตุผล

โดยที่โบราณราชประเพณี สถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอันเป็นส่วนเฉพาะของการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีจากภาครัฐ และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ไม่ว่าจะจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ สำนักศาสนศึกษาวัด สำนักศาสนศึกษาประจำตำบล หรือสำนักศาสนศึกษาประจำอำเภอ

“โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

มาตรา ๕ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(๒) เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงาม โดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป

(๓) เพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการ ดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

มาตรา ๖ การศึกษาพระปริยัติธรรมมีสามแผนก ดังต่อไปนี้

(๑) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษา พระพุทธศาสนาภาคภาษาบาลี

(๒) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง เป็นการศึกษา พระพุทธศาสนาภาคภาษาไทย

(๓) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา ทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษา พระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษา พระปริยัติธรรม เสนอต่อมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการรูปหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบ ของมหาเถรสมาคม

(๒) รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และเลขาธิการ ก.ค.ศ.

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตายหรือมรณภาพ
- (๒) ลาออก
- (๓) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๔) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออกโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการชั่วคราว

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย แผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ควบคุมดูแลและกำกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕
- (๒) กำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา
- (๓) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งนี้ สำหรับหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนาทมหลวง และการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง ต้องเป็นไปโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการและตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด
- (๔) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา
- (๕) กำหนดหน้าที่และอำนาจและหลักเกณฑ์การบริหารงานของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
- (๖) กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานตามมาตรา ๑๘ เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง การพัฒนา การพ้นจากตำแหน่ง การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการลงโทษ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
- (๗) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม
- (๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ
- (๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน
- (๑๐) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๑๒) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อมหาเถรสมาคมเพื่อทราบ
- (๑๓) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม หรือตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการ

ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการรูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการรูปหนึ่งหรือคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน การศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ มีหน้าที่ดำเนินงานธุรการ และสนับสนุนงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ในการบริหารงานการศึกษาพระปริยัติธรรมตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓) ให้มีแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แล้วแต่กรณี ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแผนก

มาตรา ๑๖ ให้วัดมีสิทธิจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาพระปริยัติธรรมที่วัดจัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้จัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๕ และต้องคำนึงถึง

(๑) การให้การศึกษาวិชาการทางพระพุทธศาสนาเพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม

(๒) การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

(๓) การผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา สำนึกในความเป็นคนไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น

(๔) มาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๑๗ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคมไทย

(๒) มีความรู้และทักษะในวิชาการทางพระพุทธศาสนา

(๓) มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและวินัยสงฆ์

(๔) มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ

(๕) รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติ อนุรักษ์ และเสริมสร้างสภาพแวดล้อม

(๖) มีความภูมิใจความเป็นสมณะ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

(๗) มีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมสนับสนุนแนวทางปฏิบัติให้เกิดความเจริญแก่ชุมชน สังคม และพระพุทธศาสนา

มาตรา ๑๘ ในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีผู้ปฏิบัติงานสองประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) ประเภทผู้ปฏิบัติงานสอน ได้แก่ ครูสอนพระปริยัติธรรม และครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

(๒) ประเภทผู้สนับสนุนการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการการเรียนการสอน การนิเทศก์ และการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนว ผู้ปฏิบัติหน้าที่เทคโนโลยีการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานทะเบียนวัดผล ผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานทั่วไป หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้การศึกษาพระปริยัติธรรมที่ได้จัดให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า ซึ่งได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(๒) แผนกบาลีสสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรา ๒๒ ให้ผู้เรียนที่พ้นการศึกษาภาคบังคับซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง และแผนกบาลีสสนามหลวง มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

(๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(๒) แผนกบาลีสันามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรา ๒๓ ให้การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ ให้ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสันามหลวง ชั้นเปรียญธรรมเก้าประโยค มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรี เรียกว่า “เปรียญธรรมเก้าประโยค” ใช้อักษรย่อว่า “ป.ธ. ๙”

ในกรณีที่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสันามหลวงชั้นใด ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ให้ผู้นั้นมีวิทยฐานะระดับใด ๆ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมมีอำนาจให้ประกาศนียบัตร ปริญญา และหนังสือรับรองการศึกษาหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีเครื่องหมายวิทยฐานะและการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาได้

เครื่องหมายวิทยฐานะตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ และการใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้ใดใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙ ให้ผู้มีวิทยฐานะชั้นปริญญาตรีตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรีตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ถือว่าผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิตพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสันามหลวง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้เรียนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ให้แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง หรือประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ ให้สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕ และโรงเรียนตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๒ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม
พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่โบราณราชประเพณี สถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอันเป็นส่วนเฉพาะของการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีจากภาครัฐ และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติ ได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม

กำหนดให้การศึกษาพระปริยัติธรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พระภิกษุและสามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงาม โดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป และเพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง (ร่างมาตรา ๕)

๒.๒ แผนกของการศึกษาพระปริยัติธรรม

การศึกษาพระปริยัติธรรมมีสามแผนก ได้แก่ แผนกบาลีสนามหลวง แผนกธรรมสนามหลวง และแผนกสามัญศึกษา โดยแผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาบาลี แผนกธรรมสนามหลวงเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาไทย และแผนกสามัญศึกษาเป็นการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ควบคู่ไปกับการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งภาคภาษาบาลีและภาคภาษาไทย (ร่างมาตรา ๖) โดยการบริหารงานการศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแผนกนั้น ให้แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแผนก (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๓ การจัดทำแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม

กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เสนอต่อมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็นเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมดังกล่าวด้วย (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ประกอบด้วยประธานกรรมการรูปหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสิบเอ็ดรูปหรือคนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกรูปหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และให้อำนวยความสะดวกสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อำนวยความสะดวกพุทธศาสนศึกษาเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา ๘) โดยมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ เช่น กำหนดแผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม กำหนดมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา อนุมัติหลักสูตร ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น มาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม หรือออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๒) และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ และมีหน้าที่ดำเนินงานธุรการและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๕ สถานศึกษาพระปริยัติธรรม

(๑) กำหนดการจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โดยให้วัดมีสิทธิจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยสถานศึกษาดังกล่าวต้องจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๕ และต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ เช่น การให้การศึกษาวិชาการทางพระพุทธศาสนาเพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรมหรือมาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๖)

(๒) กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมมีผู้ปฏิบัติงานสองประเภท ได้แก่ ประเภทผู้ปฏิบัติงานสอน และประเภทผู้สนับสนุนการศึกษา ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวมีสถานะเป็นลูกจ้างของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ไม่ใช่การกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทใหม่เพิ่มเติมในส่วนราชการแต่อย่างใด โดยมีมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลเพื่อให้เกิดความชัดเจนในความก้าวหน้าและหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน (ร่างมาตรา ๑๘)

(๓) กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมมีหน้าที่ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในซึ่งต้องรายงานผลการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (ร่างมาตรา ๑๙) และกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๖ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวงและแผนกบาลีสนามหลวง ให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็ก

กำหนดให้การศึกษาศาสนาพระปริยัติธรรมที่จัดให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสามเณรผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า ซึ่งได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคมเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับต่าง ๆ กล่าวคือ ๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอกเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ๒) แผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยคเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๗ วิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวงและแผนกบาลีสนามหลวง

(๑) ผู้เรียนที่พ้นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้วซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก ให้มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร่างมาตรา ๒๒)

(๒) กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลีสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมเก้าประโยค มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรี เรียกว่า “เปรียญธรรมเก้าประโยค” ใช้อักษรย่อว่า “ป.ธ. ๙” และกำหนดให้กรณีของผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวงในชั้นใด ที่ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดให้ผู้นั้นมีวิทยฐานะในระดับใดโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๘ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

กำหนดให้การศึกษาศาสนาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จัดให้แก่ภิกษุสามเณรเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๒๓)

๒.๙ เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดให้มีเครื่องหมายวิทยฐานะและการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมก็ได้ โดยเครื่องหมายดังกล่าวนี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย (ร่างมาตรา ๒๖)

(๒) กำหนดให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ และการใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ โดยตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ดังกล่าวนี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๒๗)

(๓) กำหนดความผิดทางอาญาสำหรับผู้ที่ใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อบุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น (ร่างมาตรา ๒๘)

๒.๑๐ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดรองรับให้ผู้ที่มิวิทยฐานะชั้นปริญญาตรีตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรีตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดรองรับผู้เรียนพระปริยัติธรรมซึ่งศึกษาอยู่ในปัจจุบันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นผู้เรียนตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๙)

(๒) กำหนดรองรับให้แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (ร่างมาตรา ๓๐)

(๓) กำหนดรองรับให้สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕ และโรงเรียนตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๑)

(๔) กำหนดรองรับกฎหมายลำดับรองให้ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกกฎข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๒)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

โดยที่การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นการศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งจัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรมาตั้งแต่โบราณกาล และในปัจจุบันคณะสงฆ์ ยังได้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมควบคู่ไปกับวิชาสามัญของกระทรวงศึกษาธิการด้วย ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างมีมาตรฐาน สอดคล้องกับโบราณราชประเพณี และมาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้งกำหนดให้มีมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนการกำหนดให้รัฐอุดหนุนงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น จะทำให้พระภิกษุและสามเณรสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน รวมทั้งพุทธศาสนิกชนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.

ที่	การดำเนินการ	กรอบสาระสำคัญ	ระยะเวลาดำเนินการ
๑.	ระเบียบว่าด้วยข้อกำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรม และการประกันคุณภาพการศึกษา	- ระเบียบว่าด้วยข้อกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาและ การประกันคุณภาพการศึกษาพระปริยัติธรรม	
๒.	กำหนดพื้นฐานความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา (มาตรา ๑๒ (๔))	- กำหนดวุฒิการศึกษาเดิมที่จะศึกษาต่อในแต่ละระดับและ หลักเกณฑ์เงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษาในแต่ละแผนก	ภายใน ๑๘๐ วัน
๓.	กำหนดอำนาจหน้าที่และหลักเกณฑ์การบริหารงาน ของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (มาตรา ๑๒ (๕))	- กำหนดวิธีการแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจ หน้าที่ของแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และ ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	นับจากวันที่ พระราชบัญญัติ ประกาศใน พระราชกิจจานุเบกษา
๔.	กำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง วิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น การสรรหา บรรจุ การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง การรักษาวินัย การดำเนินงานทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์และการลงโทษ (มาตรา ๑๒ (๖))	- กำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง การดำเนินงานทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์และการลงโทษ	
๕.	ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับโครงสร้าง การบริหารงานจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม และสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (มาตรา ๑๒ (๗))	- การออกระเบียบกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการ การศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และ ในระดับโรงเรียน สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา	

ที่	การดำเนินการ	กรอบสาระสำคัญ	ระยะเวลาดำเนินการ
๖.	ระเบียบการบริหารและการจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชี อันเป็นสูญ (มาตรา ๑๒ (๘))	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุ ทรัพย์สิน การเงิน และการบัญชี ของสำนักงาน โรงเรียน สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา ซึ่งรวมถึงการจำหน่ายทรัพย์สินในกรณีต่าง ๆ 	ภายใน ๑๘๐ วัน นับจากวันที่ พระราชบัญญัติ ประกาศใน พระราชกิจจานุเบกษา
๗.	ระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน (มาตรา ๑๒ (๙))	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดระเบียบเกี่ยวกับวิธี/แนวปฏิบัติของผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบภายในสำนักงาน โรงเรียน สำนักเรียน และสำนักศาสนศึกษา 	
๘.	หลักเกณฑ์การจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (มาตรา ๑๖)	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการขอจัดตั้งโรงเรียน สำนักเรียน และสำนักศาสนศึกษา 	
๙.	หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และระเบียบงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในการตรวจสอบภายในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (มาตรา ๑๙)	<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของสำนักงาน โรงเรียน สำนักเรียน และสำนักศาสนศึกษาและแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน 	
๑๐.	หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (มาตรา ๒๐)	<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบระยะเวลา ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสอน ผู้สนับสนุนการสอน และบุคลากรทางการศึกษาก่อน ๆ ในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม 	

ที่	การดำเนินการ	กรอบสาระสำคัญ	ระยะเวลาดำเนินการ
๑๑.	หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติม (มาตรา 24)	- หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติม ประกอบการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี	ภายใน ๑๘๐ วัน นับจากวันที่ พระราชบัญญัติ ประกาศใน พระราชกิจจานุเบกษา
๑๒.	หลักสูตรและเงื่อนไขในการให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรม ให้ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร และหนังสือรับรองการศึกษา หรือกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ผู้สำเร็จการศึกษา พระปริยัติธรรม (มาตรา ๒๕)	- ระเบียบเกี่ยวกับเงื่อนไขการให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรม ออกประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร หรือหนังสือรับรอง แก่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมในแต่ละแผนก	
๑๓.	ลักษณะ ชนิด ประเภท ส่วนประกอบของเครื่องหมาย- วิทยฐานะ และการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ (มาตรา ๒๖)	- ระเบียบว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และ เครื่องหมายวิทยฐานะ รวมถึงการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ	